

NP-BESLUIT (vertrouwelijk)

NB. Dit voorstel wordt voorgelegd ter bespreking in de colleges van de betrokken gemeenten en de provincie, waarna het (na akkoord) aan het eind van de ochtend op de 14^e wordt verzonden aan de stuurgroep Ekenstein.

**Onderzoek provincie Van Rossum
Technische impactanalyse NPR-9998: 2015**

Memo namens ambtelijke voorbereidingsgroep Communicatie gemeenten en provincie

13 april 2015

NB DIT MEMO IS EEN WORK-IN-PROGRESS, en wordt nader ingevuld door de voorbereidingsgroep

Inhoud:

Uitgangspunten voor de communicatie

Openbaarmaking

Kernboodschap

Inhoud persbericht

Opzet communicatie van gemeenten

Brief staten en raden (volgt)

Brief ministerie (volgt)

Woordvoeringslijn en -afspraken

Bijlagen QA algemeen

 QA voor website en KCC

Uitgangspunten voor de communicatie:

Algemeen

- a) Inzet is de boodschap zakelijk en feitelijk te houden.
- b) Het onderzoeksrapport is ontdaan van adressen en locaties. Het is dus ook niet te herleiden binnen welke gemeenten zich de gebouwen bevinden.
- c) Eigenaren van de gebouwen zijn nog niet op de hoogte van het feit dat hun gebouw is onderzocht.
- d) De gemeenten waarin de gebouwen staan zijn op de hoogte en hebben de communicatie momenteel in voorbereiding, inclusief draaiboeken.
- e) Voor de gemeente met de hoogbouw geldt dat aannemelijk is dat zeer snel bekend zal zijn om welk gebouw het gaat.
- f) Op basis van dit onderzoek is niet aan te geven of het noodzakelijk is om deze gebouwen te ontruimen, wel dat ze in hoge mate niet voldoen aan de voorlopige richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen.
- g) Communicatie richting de eigenaren/bewoners en gebruikers moet vergezeld gaan van een handelingsperspectief. Dit is nog in ontwikkeling binnen de verschillende gemeenten.
- h) Het betreft gemeenten die liggen in de contour van 0,12 PGA. Dat zijn meer gemeenten dan de 12 gemeenten die nu betrokken worden.
- i) Juridisch wordt nog uitgezocht wat de randvoorwaarden voor publiciteit/WOB zijn mbt locatie van de gebouwen.

Tijdstip

- a) De termijn waarbinnen gemeentebesturen op de hoogte zijn van rapport en moment van publiceren is klein.
- b) De gemeenten zijn van mening dat het tijdstip publiceren van het rapport, namelijk op een vrijdag, is communicatief ongelukkig is. De zaterdagkrant kan het groot oppakken en bovendien kunnen de betreffende eigenaren nergens terecht omdat de gemeentehuizen gesloten zijn. Dit is en blijft ook na een oproep om het anders te doen een besluit van G.S.
- c) Eigenaren hebben een stem in de mate waarin zij meebepalen of het onderzoek van hun gebouw aan de openbaarheid wordt gegeven. Dat kan pas als zij geïnformeerd zijn.

Kernboodschap:

- Het onderzoek van de provincie laat zien dat de opgave waar we als regio voor staan groot is. Dit onderzoek maakt het beeld completer/scherper.
- Het beeld dat naar voren komt is te zien als een aanvulling op het eerdere beeld dat naar voren kwam uit de stuurgroep NPR assessment. We hebben het over concept-bouwnormen voor een gebied dat met aardbevingen te maken heeft.
- Dergelijke kennis hebben we nodig om een goede versterkingsopgave te kunnen bepalen waar de ODG straks mee aan de slag kan.
- Komt ook overeen met de verwachting. De reden is simpelweg dat bestaande gebouwen niet ontworpen zijn aan de hand van de richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen.
- We gaan er van uit dat er geen acuut veiligheidsrisico is.
- Oproep doen: moet een goede risicomethodiek komen en er moet risicobeleid ontwikkeld worden. Dat maakt het voor de gemeenten, de provincie en het Rijk binnen de ODG mogelijk

om prioriteiten te bepalen voor de aanpak. Dat hebben we bij de minister dmv een brief op aangedrongen.

- De minister heeft dit jaar verband gelegd tussen gasproductie en seismiciteit. Eerder ging SDM uit van een maximale aardbeving van 3.9 op de schaal van Rigter. Eind 2013 kon SDM dit maximum niet garanderen. Een nieuw maximum is niet gesteld. We weten steeds meer, maar zijn toch nog niet in staat objectief te duiden welke risico's er zijn.

Woordvoeringslijn

- a) Woordvoering aan de hand van de kernboodschap en Q en A's
- b) Afspraak over vertrouwelijkheid naar het publiek voor alle betrokkenen tot vrijdag 10.00 uur
- c) Geen mededelingen over de locaties, tenzij eigenaren hier al eerder over hebben gecommuniceerd
- d) Inhoudelijke vragen over het onderzoek: doorverwijzen naar de provincie
- e) Gemeenten alleen reactief, boodschap volgend aan persbericht

Openbaarmaking:

Openbaarmaking vindt plaats op vrijdag 17 april, 10.00 uur, dmv een persbericht, tekst op website, QenA, brieven aan staten en raden:

- a) Provincie maakt rapport openbaar en doet de perstoelichting op basis van de kernboodschap zoals verderop geformuleerd en verstuurt het persbericht, alleen namens de provincie.
- b) Geen persconferentie, maar door de provincie op de vrijdagochtend onder embargo persgesprekken 1 op 1 met DvhN, RTV-Noord en NRC-Handelsblad eerder die ochtend. Aparte aandacht voor ANP voor de juiste duiding. Eveneens voor Telegraaf en Volkskrant vanwege hun eerdere berichtgeving impact stuurgroep NPR.
- c) Gemeenten zitten niet aan tafel bij de pers. Overweging daarbij: enerzijds vanwege het feit dat de provincie opdrachtgever is, en anderzijds vanwege de anonimisering op gemeenten en het klein houden van het nieuws (meerdere bestuurders aan tafel maakt het nieuws groot).
- d) Gemeenten opereren 'reactief' op de berichtgeving, op basis van de kernboodschap.
- e) Aandachtspunt: Burgemeester Slochteren zal mogelijk als een van de eersten benaderd worden (als lid van de stuurgroep NPR).
- f) Brief raden en staten worden rond dezelfde tijd verstuurd. Provincie naar PS, gemeenten naar hun raden (de 12 gemeenten). Overwogen moet worden de brief breder beschikbaar te stellen aan de gemeenten die in de contour 0,12 PGA vallen.
- g) Brief vanuit de provincie Groningen aan de minister, evt ondertekend door provincie en gemeenten.
- h) CVW, NAM, EZ en Dialogtafel worden voor vrijdag geïnformeerd door de provincie.

Concept persbericht

Opgave preventief versterken woningen als gevolg van gaswinning scherper in beeld

Nieuw onderzoek naar de gevolgen van de Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR, dit zijn concept-bouwnormen voor een gebied dat met aardbevingen te maken heeft) voor aardbevingsbestendig bouwen, in opdracht van de provincie Groningen, geeft een scherper beeld van de aard en omvang van de versterkingsopgave van bestaande woningen. In het onderzoek wordt becijferd dat t 152.000 bestaande woningen moeten worden versterkt op basis van de ontwerp-NPR. De NPR-stuurgroep die eerder in opdracht van de minister van Economische Zaken een impactstudie deed, kwam op zo'n 90.000 te versterken woningen, maar in dat onderzoek waren woningen louter gedefinieerd als grondgebonden woningen. Hoogbouw (flats en appartementen) was niet meegenomen. Resultaten van dit onderzoek zijn op te vatten als aanvulling op de eerder gepresenteerde NPR impactstudie. Uit het nu gepresenteerde onderzoek wordt duidelijk dat de omvang van de versterkingsopgave voor de regio bij toepassing van de huidige concept-bouwnormen veel omvangrijker en kostbaarder is dan waarvan tot nu toe werd uitgegaan.

In januari is in opdracht van minister Kamp de conceptversie van de NPR voor aardbevingsbestendig bouwen vastgesteld. Gedeputeerde William Moorlag: "De provincie vond het belangrijk om meer zicht en gevoel te krijgen op de versterkingsopgave. Daarom is dit nader onderzoek uitgevoerd. De uitkomst van dit rapport onderstreept de omvang en urgentie en helpt de versterkingsopgave voor de regio beter in kaart te brengen."

De provincie liet vijf woningen, representatief voor veel voorkomende woningtypen, gedetailleerd onderzoeken; een vrijstaande woning uit 1920 en 2010, een 2 onder 1 kap woning, een rijtjeswoning en een appartementengebouw. Voor al deze gebouwen blijkt gedetailleerd uit dit onderzoek dat de sterkte en constructie niet voldoen aan de ontwerp-NPR voor bestaande woningen. Dat komt overeen met de verwachting, omdat bij de bouw destijds nooit rekening is gehouden met aardbevingsbestendigheid. Vervolgonderzoek is noodzakelijk om te bepalen waar welke maatregelen noodzakelijk zijn. Daerbij is bovendien nodig dat er snel meer duidelijkheid ontstaat over risiconormering en-beleid.

Regio dringt aan op risiconormering en -beleid.

De provincie en gemeenten hebben er al eerder, direct na publicatie van de ontwerp-NPR, bij de minister op aangedrongen snel te komen met een risicoanalyse en -normering. Dit is nodig om te kunnen bepalen welke maatregelen waar nodig zijn. Zo ontbreekt het nu nog aan richtlijnen en normen om te bepalen in welke gevallen woningen direct maatregelen moeten worden genomen. De provincie en gemeenten hebben in een brief aan minister Kamp nu nogmaals aangedrongen om snel te komen tot risiconormering en -beleid. De verwachting is dat later dit jaar aanvullende informatie beschikbaar komt die kan worden gebruikt bij het bepalen van de maatregelen die nodig zijn. Zo loopt er nog een consultatieronde voordat de ontwerp-NPR, al dan niet bijgesteld, wordt omgezet in een definitieve norm voor aardbevingsbestendig bouwen en de versterking van bestaande woningen. Ook is een nieuwe kaart voor seismische contouren in voorbereiding. Deze informatie zal worden betrokken in de definitieve versie van de NPR die de verdere basis vormt voor het programma van de te vormen Overheidsdienst Groningen waarmee woningen in Groningen preventief versterkt moeten worden.

Communicatie per gemeente

De voorbereiding van de communicatie op locatie wordt inmiddels ter hand genomen door de betreffende gemeenten.

Algemeen

- a) We hebben te maken individuele en groepsgewijze communicatie (vrijstaand huis vs rijtjeswoning/2zonder1kap, hoogbouw).
- b) Aanpak en verbonden consequenties zijn relevant voor de regio ivm vergelijkbare woningen elders.
- c) Boodschap persoonlijk, feitelijk en open brengen. Advies: rapport ter beschikking stellen aan eigenaren, afspraken maken over openbaarmaking.
- d) Zorgdragen voor persoonlijke aanspeekpunten binnen de gemeente.
- e) Boodschap moet vergezeld gaan van een handelingsperspectief. Antwoord op de vraag 'En nu...?', per gebouw. Verantwoordelijkheid van de gemeente.

Communicatie met eigenaren/gebruikers (incl corporaties):

- a) Eigenaren van de betreffende gebouwen worden geïnformeerd door de betreffende gemeente.
- b) Per eigenaar wordt gesprek voorbereid vanuit de betreffende gemeente, waarbij voorstel is dat een bestuurder en een ambtelijk contactpersoon aanwezig zijn.
- c) Particuliere eigenaren worden vanaf donderdagavond benaderd.
- d) Corporaties worden al eerder benaderd, vanaf woensdagochtend.
- e) Gesprekken worden voorbereid in een draaiboek en gespreksnotitie.
- f) Vervolggesprekken vinden individueel, dan wel in groepsverband plaats. Dit wordt per gemeente uitgewerkt.
- g) Gebruikers worden geïnformeerd door de eigenaren, bij voorkeur samen met de gemeente.
- h) Aandachtspunt is een leesbare/begrijpelijke duiding van de onderzoeksresultaten.

Dit wordt de komende dagen verder in draaiboeken uitgewerkt, per gemeente, zodat de uitvoering van de communicatie tijdig kan worden opgepakt.

BIJLAGE

Q and A: Algemeen m.b.t. onderzoek

- **Waarom heeft de provincie het onderzoek uitgevoerd?**
In januari is in opdracht van minister Kamp de conceptversie van de NPR voor aardbevingsbestendig bouwen vastgesteld. De provincie vindt het belangrijk om meer zicht te krijgen op de toepassing van deze richtlijn, daarom is nader onderzoek uitgevoerd.
- **Wat blijkt uit het onderzoek?**
Nieuw onderzoek naar de impact van de Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR) voor aardbevingsbestendig bouwen, in opdracht van de provincie Groningen, maakt het beeld van de versterkingsopgave van woningen completer. In het onderzoek is nu voor het eerst ook hoogbouw meegenomen. Daarmee komt meer zicht op de totale opgave voor versterking van woningen in de regio. De NPR-stuurgroep die eerder in opdracht van de minister van Economische Zaken een impactstudie deed, kwam op zo'n 90.000 te versterken woningen, maar in dat onderzoek was hoogbouw niet meegenomen. Dat onderzoek beperkte zich tot grondgebonden woningen. Door hoogbouw (appartementengebouwen) toe te voegen, komt dit aantal op 152.000. Duidelijk is dat de omvang van de versterkingsopgave voor de regio veel groter is dan waarvan tot nu toe werd uitgegaan.
- **Welke gebouwen zijn onderzocht?**
De provincie liet vijf woningen onderzoeken die veel voorkomende woningen representeren; een vrijstaande woning uit 1920 en 2010, een 2 onder 1 kap woning, een rijtjeswoning en een appartementengebouw.
- **Waar staan deze gebouwen?**
Uit het oogpunt van privacy worden de adressen van de onderzochte woningen niet bekend gemaakt.
- **Worden de bewoners van de betreffende panden geïnformeerd?**
Ja, zij worden door de betreffende gemeente geïnformeerd.
- **Is er een acuut gevaar voor bewoners van de onderzochte panden? (AANVULLEN)**
Duidelijk is dat er bij de bouw van de onderzochte panden geen rekening is gehouden met aardbevingsbestendig bouwen. We gaan er van uit dat er geen acuut veiligheidsrisico is. Er is nog geen norm beschikbaar om te kunnen bepalen welke maatregelen nodig zijn.
- **Welke versterkingsmaatregelen worden getroffen?**
Dat is onderdeel van nader onderzoek.
- **Worden andere hoge gebouwen in het gebied ook onderzocht?**
De provincie en de gemeenten in het gebied zullen gezamenlijk bepalen hoe dit wordt vormgegeven. Het zal onderdeel zijn van het versterkingsprogramma dat de gemeenten, de provincie en het Rijk binnen de op te richten Overheidsdienst Groningen gaan ontwikkelen.
- **Wie gaat dat doen en wanneer?**
Zie boven

- **Welke veiligheidsnorm gehanteerd?**

Er is nog geen definitieve norm beschikbaar. De provincie en gemeenten hebben er al eerder bij de minister op aangedrongen snel te komen met een risicoanalyse en -normering. Dit is nodig om te kunnen bepalen welke maatregelen waar nodig zijn. Nu is daar nog geen bruikbare richtlijn voor.

De verwachting is dat later dit jaar aanvullende informatie beschikbaar komt die kan worden gebruikt bij het bepalen van de maatregelen die nodig zijn. Zo komt er een definitieve richtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen, de huidige is nog voorlopig. En het is de verwachting dat het ministerie komt met een nieuwe kaart voor seismische contouren. Deze informatie wordt betrokken in de versterkingsprogramma's die de gemeenten, de provincie en het Rijk binnen de op te richten Overheidsdienst Groningen gaan ontwikkelen.

- **Wie bepaalt deze norm?**

De norm wordt door het rijk bepaald.

- **Waarom is hoogbouw niet meegenomen in het impact assessment van de stuurgroep NPR van januari 2015?**

Dat is niet bekend. Verwijzen naar rijk voor nadere onderbouwing.

- **Wie is verantwoordelijk voor deze keuze?**

Het rijk is opdrachtgever van dit NPR-Impact assessment.

BIJLAGE 2

Voorbeeld Q&A voor website en KCC uitkomsten onderzoek Provincie Groningen naar aardbevingsbestendigheid gebouwen STAD (waarin de relatie wordt gelegd met de veertien exemplarische gebouwen stad)

De provincie Groningen heeft een onderzoek gepubliceerd over de aardbevingsbestendigheid van verschillende soorten gebouwen in de regio. Het onderzoek roept mogelijk vragen bij u op. Hieronder proberen we een aantal van die vragen te beantwoorden:

- Kan ik nog veilig wonen of werken in een (hoog) gebouw in de stad?

De komende jaren blijven aardbevingen in meer of mindere mate voor komen in de regio. De gemeente Groningen doet nu onderzoek naar een aantal gebouwen in de stad om meer inzicht te krijgen wat die aardbevingen concreet betekenen voor de gebouwen in de stad. De verwachting is dat de meeste gebouwen niet zullen voldoen aan de nieuwe, voorlopige, bouwrichtlijn (NPR) die gebaseerd is op aardbevingen. Dat is niet vreemd, omdat gebouwen in Nederland en dus ook in Groningen bij de bouw geen rekening hebben gehouden met aardbevingen.

Het is nog te vroeg om daar een conclusie over veilig wonen aan te verbinden. Daarvoor is echt gedegen onderzoek nodig. Dan zal blijken of, en zo ja: wat en waar er versterkt moet worden. En welke gebouwen daarbij als eerste aan de beurt zijn. Daar krijgt ook de nieuwe Overheidsdienst Groningen die momenteel in oprichting is, een rol in.

- Bevindt zich een van de gebouwen in onze gemeente?

De gegevens over gebouwen in het onderzoek zijn geanonimiseerd. Die worden, in het belang van de eigenaren, niet prijsgegeven door de provincie of de gemeenten. We kunnen hier dus geen mededelingen over doen.

SPECIFIEK VOOR DE STAD GRONINGEN:

- Welke gebouwen in de stad worden dan nu onderzocht (de veertien exemplarische gebouwen)

Ook daarover doen, in het belang van de eigenaren vooralsnog geen mededelingen. We overleggen met de eigenaren over de manier van openbaarmaking.

- In de stad staan vergelijkbare gebouwen als die in het onderzoek van de provincie genoemd worden. Wat betekent dit?

Het is niet mogelijk om 1 op 1 de vergelijking tussen gebouwen uit het onderzoek en elders in de regio te maken. Daarvoor is echt gedegen en nauwkeurig onderzoek nodig om te bepalen of de situaties vergelijkbaar zijn. Wat wel duidelijk is, is dat bij de bouw geen rekening is gehouden met aardbevingen. En dat ze daarom zeer waarschijnlijk niet (volledig) zullen voldoen aan de nieuwe, voorlopige NPR-richtlijn die wél rekening houdt met aardbevingen. Maar er is echt onderzoek nodig om te bepalen of situaties vergelijkbaar zijn.

- Ik maak me zorgen over de aardbevingen en de gevolgen voor mijn woning/pand. Wat kan ik doen?

*Bent u huurder en maakt u zich ernstig zorgen over de staat van uw huurwoning? Neemt u dan contact op met uw verhuurder.

*Bent u eigenaar en hebt u schade of vragen over het herstel van schade? Neemt u dan contact op met het Centrum Veilig Wonen, via het gratis nummer: 0800 289 66 36.

*Met relatief eenvoudige ingrepen kunt u ook zelf in veel situaties de veiligheid in en rond het gebouw vergroten. Zeker bij lichtere bevingen, waar de stad tot op heden mee te maken heeft

gehad, kunnen met zulke ingrepen verreweg de meeste risico's worden weggenomen. Hierbij kunt u denken aan:

- Controleren van de staat van de schoorsteen.
- Controleren of de dakpannen recht liggen en goed vastzitten.
- Vastmaken van kasten aan de wand zodat ze niet om kunnen vallen.
- Controleren of waardevolle en zware objecten zoals klokken en vazen stevig staan.
- Controleren of hangende voorwerpen (zoals lampen en schilderijen) goed zijn vastgemaakt.
- Zorgen voor een zaklamp voor het geval de stroom uitvalt (onderdeel noodpakket).

Meer informatie vindt u op de website van de Veiligheidsregio Groningen:

<http://risicowijzer.groningen.nl/risico-s/aardbeving>

- Wat kan/gaat de gemeente voor mij als inwoner doen?

De gemeente brengt momenteel, aan de hand van de onderzoeken, in beeld wat de aardbevingen concreet betekenen voor gebouwen in de stad. Met die uitkomsten kan de gemeente beter bepalen wat er de komende jaren in de stad moet gebeuren qua bouwkundige versterking. En welke gebouwen daarbij het eerste aan de beurt zijn. De nieuwe Overheidsdienst Groningen die nu in oprichting is, speelt daarbij ook een rol. Zodra duidelijk is wat wanneer concreet gaat gebeuren, start de gemeente samen met de eigenaren van een gebouw een intensief communicatietraject met de gebruikers.

- Mijn vraag staat er niet bij, hoe kom ik in contact met de gemeente?

U kunt contact opnemen met het gemeentelijke Klant Contact Centrum via telefoonnummer: 14050. Of u kunt een mail sturen naar: info@groningen.nl.